

NIEUWSBRIEF

Coördinatie Regeling Waddenzee

In dit nummer

Containerincident MSC Zoë	1
Nieuwe waterfunctionaris Waddenzee	2
E-learning-module CoPI-leden online	2
Kustwacht aangesloten op LCMS	3
Meerjarenplan 2019-2022 in de maak	3
CRW-bijeenkomsten najaar 2018	4
Varia	4

Deze nieuwsbrief geeft achtergrondinformatie over de CRW, het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) en de toepassing daarvan in de praktijk.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de CRW.

Redactie: Kees van der Mark

Met bijdragen van: Jan Regeling, Pieter Ros

Fotografie: Kustwacht, Henk Postma, Kees van der Mark

Vormgeving: Klaas Pot, Sagittarius Graphic Design

Druk: SMG Groep

Voor meer informatie over de CRW en bijdragen voor deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Ron Veenstra (secretaris CRW) via:
T: 088 - 229 99 53
E: r.veenstra@vrfryslan.nl

CRW op het web:
www.vrfryslan.nl/crw

Containerincident MSC Zoë

In de nacht van 1 op 2 januari zijn op de Noordzee, in de scheepvaartroute ten noorden van de Waddeneilanden, minimaal 345 containers overboord geslagen van het containerschip MSC Zoë. Het grootste deel daarvan is gezonken en ligt, deels in de scheepvaartroute, op de zeebodem.

In januari zijn achttien containers op de stranden van de Waddeneilanden en op platen in de Waddenzee aangespoeld. Daarnaast heeft de inhoud van containers gezorgd voor een ongekende vervuiling van stranden, platen, Waddenzee en dijken. Overheden, bedrijven, belangenorganisaties, militairen en vele vrijwilligers hebben dagenlang samengewerkt om deze vervuiling op te ruimen. Op 18 januari is de bergingsoperatie van de gezonken zeecontainers begonnen.

GRIP 4

De crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân (VRF) is uiteindelijk naar GRIP 4 opgeschaald. Op de Waddeneilanden waren zogeheten Coördinatie teams Waddeneilanden (CoWa's) actief. Deze teams werden vanaf de 'vaste wal' ondersteund door het Commando Plaats Incident (CoPI). Voor het bestrijden van de effecten en strategisch adviseren was in het Regionaal Coördinatie Centrum in Drachten het Regionaal Operationeel Team (ROT) actief. Het Regionaal Beleids team (RBT) kwam bijeen in Harlingen.

Al snel na de start van het incident werd duidelijk dat naast Fryslân ook Noord-Holland en Groningen te maken zouden krijgen met vervuiling van de kust. Reden voor VRF om ook de buurregio's te betrekken. Bij dit incident bestond de gehele crisisorganisatie uit 'land' en 'water'-vertegenwoordigers. Crisispartners als Rijkswaterstaat, Kustwacht en waterschappen maakten volwaardig deel uit van de actief zijnde crisisteams.

Het besef dat de 'echte' bedreiging voor de Waddenzee vanaf de Noordzee komt, bestaat al langer. De scheepvaartroutes langs de Nederlandse kust behoren tot de drukst bevaren routes ter wereld. Daarnaast zijn er plannen om de komende decennia grote windmolenparken aan te leggen op het Nederlandse deel van de Noordzee. De gebruiksruimte voor de scheepvaart zal daardoor afnemen. Daarom is het van het grootste belang dat de incidentbestrijding op Noordzee en Waddenzee naadloos op elkaar aansluiten. De Incidentbestrijdingsplannen Noordzee (IBP-N) en Waddenzee (IBP-W) zijn ook bij de bestrijding van het containerincident leidend geweest.

Meerwaarde CRW-netwerk

De afgelopen periode toonde aan dat het CRW-netwerk tijdens de bestrijding van dit soort incidenten grote meerwaarde heeft. Het containerincident >>

De omgevallen containers zijn op de ochtend na het incident duidelijk te zien op de MSC Zoë.

raakte – en raakt – alle CRW-partners. Doordat de partners binnen het CRW-netwerk elkaar kennen, zowel op mens- als organisatie-niveau, verliep de afstemming over hoe het incident bovenregionaal en in welke structuur te bestrijden, op een natuurlijk wijze. Tijdens het incident bleek ook dat de recente aansluiting van Kustwacht Nederland op LCMS (zie pagina 3) een duidelijke meerwaarde had.

Het containerincident zal worden geëvalueerd. VRF neemt hierin het voortouw. Ongetwijfeld leidt dit ook tot leer- en verbeterpunten voor het CRW-netwerk, die verwerkt kunnen worden in vakbekwaamheids-activiteiten, incidentbestrijdingsplannen en procedures. Dit alles met als doel een zo optimaal mogelijke incidentbestrijding op en rondom onze kwetsbare Waddenzee.

Bestuurlijke borging

Begin februari is de crisisorganisatie afgeschaald en de bestuurlijke borging van de zogenoemde nafase – gericht op schadeafhandeling, opruimen/schoonmaken en berging – belegd bij het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO). Het BWO wordt hiervoor tijdelijk uitge-

breid met een dijkgraaf namens de betrokken waterschappen, een vertegenwoordiger van de natuurbeheerorganisaties en een burgemeester van een Friese gemeente aan de Waddenzee-kust.

Berging van containers in de haven van Lauwersoog.

Nieuwe waterfunctionaris Waddenzee

Per 1 februari is Pieter Ros bij de CRW/Veiligheidsregio Fryslân aangesteld als waterfunctionaris voor onder meer de Waddenzee. Hij volgt daarmee Hans Spiegelaar op, die per 1 september 2018 de overstap naar de Kustwacht maakte. In de tussentijdse periode trad Jan Regeling op als interim-waterfunctionaris voor de Waddenzee. Gedurende februari draagt Jan zijn werkzaamheden over aan Pieter. Pieter Ros stelt zich hieronder voor.

Pieter Ros, waterfunctionaris sinds 1 februari.

Een nieuwsbrief biedt nieuwkomers een goede gelegenheid om zichzelf in het licht te plaatsen, dus die kans pak ik met beide handen aan.

De functie van waterfunctionaris laat mij weer terugkeren naar het Waddengebied. De afgelopen jaren ben ik juist actief geweest in de droogste en hoogstgelegen delen van de provincie Fryslân, namelijk Oost- en Weststellingwerf en Opsterland. Voor deze gemeenten was ik teamleider toezicht en handhaving voor het ruimtelijk domein, voornamelijk de bouw- en milieuwetgeving.

De Wadden zijn voor mij echter geen onbekend terrein. Meer dan tien jaar was ik teamleider Operationeel beheer bij districten van Rijkswaterstaat, eerst in Delfzijl en later in Buitenpost. In die rol was ik onder meer betrokken bij incidentenbestrijding op de Waddenzee.

Ook privé ben ik thuis op het wad, als wadloopgids bij het Wadloopcentrum in Pieterburen. Een prachtige hobby, waarbij ik anderen kennis mag laten maken met dit unieke gebied.

De actualiteit van de afgelopen maanden laat in ieder geval zien dat ik mij niet hoeft te vervelen bij de CRW. Ik heb razend veel zin in deze functie en hoop snel met jullie kennis te maken!

Pieter Ros

E-learning-module CoPI-leden online

Om het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) te leren kennen en te trainen in het afhandelen van een incident conform het IBP-W, heeft de CRW-werkgroep Vakbekwaamheid een elektronische leeromgeving laten bouwen. Na de module voor centralisten is nu ook een tweede module beschikbaar, bedoeld voor CoPI-leden. Het doorlopen van een E-learning-module duurt 30-45 minuten.

De elektronische leeromgeving is te bereiken via www.vrfryslan.nl/crw > **E-Learning-modules**. Klik op het inlogscherm op 'inloggen als gast'. Om in te kunnen loggen is een wachtwoord vereist. Dit kan worden aangevraagd door een mail te sturen aan crw@vrfryslan.nl met als onderwerp: Wachtwoord E-learning-modules IBP-W.

Kustwacht aangesloten op LCMS

Onlangs is Kustwacht Nederland aangesloten op het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS). Binnen LCMS, dat is ontwikkeld door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), wordt alle informatie rondom risico's, incidenten, rampen en crises uitgewisseld om tot een actueel gedeeld beeld te komen. Het is in gebruik bij alle 25 veiligheidsregio's en een toenemend aantal andere organisaties.

De Kustwacht vroeg Veiligheidsregio Fryslân (VRF) in november 2016 om zogeheten adoptieregio te zijn voor de aansluiting van de Kustwacht op LCMS. Een adoptieregio sluit – met mandaat van alle andere veiligheidsregio's – landelijk opererende crisispartners aan op LCMS. De aansluiting geldt voor heel Nederland, dus niet alleen voor de adoptieregio.

Go-Live-oefening

Op basis van een landelijk vastgesteld traject voor adoptieregio's doorliep VRF samen met de Kustwacht een stappenplan voor de aansluiting. Dit stappenplan leidde tot een zogeheten Go-Live-oefening, die op 12 juli 2018 is gehouden in Den Helder. Tijdens de Go-Live

gebruikte het Kustwachtcentrum LCMS terwijl een realistisch scenario op zee werd beoefend. Vertegenwoordigers van onder meer Veiligheidsregio's Fryslân en Noord-Holland Noord en IFV traden daarbij op als waarnemers. De Go-Live toonde aan dat de Kustwacht voldoet aan de eisen voor aansluiting. Die conclusie is ook onderschreven door de Landelijke Regiegroep Crisispartners en de Landelijke Werkgroep Netcentrisch Werken. In nauw overleg tussen Kustwacht, VRF en IFV is vervolgens een convenant opgesteld, dat de formele aansluiting van de Kustwacht op LCMS bekrachtigt. Dit convenant wordt binnenkort getekend.

Blauwdruk

Momenteel schrijven vertegenwoordigers van de Kustwacht, VRF en IFV aan een blauwdruk waarin het informatiemanagementproces wordt beschreven. Daardoor weten de veiligheidsregio's en de Kustwacht van elkaar wie wat doet en hoe informatie via LCMS wordt gedeeld. Dit is dan voor alle veiligheidsregio's gelijk. De blauwdruk is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2019 klaar.

Meer informatie over LCMS is te vinden op www.lcms.nl.

Meerjarenplan 2019-2022 in de maak

De CRW is gestart met de ontwikkeling van het meerjarenplan 2019-2022. Het meerjarenplan beschrijft de koers van de CRW en geeft richting aan de ontwikkelingen, activiteiten en werkzaamheden binnen het netwerk.

Naast input vanuit het netwerk is een aantal 'bouwstenen' gedefinieerd om te komen tot het meerjarenplan. De CRW wil het meerjarenplan zoveel mogelijk laten aansluiten bij bestaande plannen en ontwikkelingen. Daarom wordt nadrukkelijk gekeken naar bestaande meerjarenplannen van primaire CRW-partners als veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat en Kustwacht. Verder wordt rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen in het kader van incidentbestrijding op het water. Ook speelt momenteel het inrichten van een Beheerautoriteit Waddenzee. Daarnaast zal de CRW-werkgroep Risico's, Planvorming en Procedures in de eerste helft van 2019 een integraal risicoprofiel voor de Waddenzee ontwikkelen.

Doelstelling nog actueel?

Tijdens het proces om tot het meerjarenplan te komen wordt kritisch terug- en vooruitgekeken. Het convenant uit 2004 beschrijft het huidige doel van de CRW als volgt: "Om de schadelijke

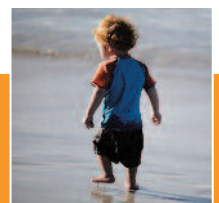
De CRW maakt het meerjarenplan mede op basis van input uit het netwerk.

gevolgen van (dreigende) rampen, (zware) ongevallen dan wel waterstaatkundige calamiteiten in het toepassingsgebied te voorkomen, te beperken en/of te bestrijden verbinden partijen zich om samen te werken overeenkomstig het Coördinatieplan Rampenbestrijding Waddenzee." Voldoet deze doelstelling anno 2019 nog aan de geest des tijds? En in het verlengde hiervan: wat is de gewenste positie van de CRW in de zogenoemde veiligheidsketen? Daarnaast wordt onderzocht of de inspanningen en activiteiten van en binnen het CRW-netwerk sinds 2010 – toen het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) in werking trad – hebben geleid tot daadwerkelijke verbetering van de

kwaliteit van de incidentbestrijding. Daaraan gekoppeld: worden de juiste doelgroepen bediend en sluiten de aangeboden activiteiten en middelen aan bij de behoefte van de verschillende doelgroepen? Tot slot worden ook de evaluaties van het recente containerincident meegenomen bij het opstellen van het plan.

Ook IBP-W herzien

Gedurende de komende maanden zal het netwerk actief betrokken worden bij de ontwikkeling van het meerjarenplan. Na vaststelling van het meerjarenplan 2019-2022 wordt gestart met de herziening, op zowel format als inhoud, van het IBP-W.

CRW-bijeenkomsten najaar 2018

Op woensdag 10 oktober kwamen bestuurders en beleidsadviseurs van CRW-gerelateerde overheden en organisaties bijeen in het Afsluitdijk Wadden Center in Kornwerderzand. Op dezelfde locatie kwamen een maand eerder ook de leden van het Tactisch Waddenzee Overleg (TWO) en de CRW-werkgroepen bijeen.

Na een inleiding door gastheer Wim Kleinhuis, directeur Veiligheidsregio Fryslân – waar de CRW organisatorisch is ondergebracht – ging burgemeester van de gemeente Eemsum en voorzitter van het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) Marijke van Beek in op het belang van de CRW en de goede samenwerking van de partners daarin. Vervolgens was het woord aan gastspreker André Kuipers, die als astronaut tijdens zijn twee ruimtereizen zag hoe kwetsbaar onze planeet is. Een groot deel van zijn presentatie ging dan ook over het belang van duurzaamheid voor de aarde.

Na de lunch schetste Ronald Blok, directeur Kustwacht Nederland, de ontwikkelingen die

de komende jaren plaatsvinden binnen de Kustwacht en wat er op gebied van veiligheid staat te gebeuren op de Noordzee – iets dat vaak rechtstreekse gevolgen kan hebben voor het Waddengebied.

Sophia Dingenouts, senior beleidsadviseur crisismanagement bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland, sprak de zaal eerst kort bij over de uitkomsten van de oefening Olie Alert Waddenzee, die vorig jaar in het Waddengebied is gehouden. Vervolgens ging zij met de aanwezigen in gesprek over de zogeheten ‘schurende ketens’: welke dilemma’s spelen er op operationeel en bestuurlijk niveau bij de gezamenlijke incidentbestrijding op en rond de Waddenzee?

Bij zijn afsluiting ging Wim Kleinhuis in op het naderende afscheid van Marijke van Beek als BWO-voorzitter, een functie die zij sinds 2012 vervult. In verband met de gemeentelijke herindeling in de provincie Groningen per 1 januari 2019 zal iemand anders het stokje van haar overnemen.

Tijdens de CRW-bijeenkomst op maandag 10 september gingen de leden van het TWO en de CRW-werkgroepen Vakbekwaamheid en Risico’s, Planvorming en Procedures met elkaar in gesprek over de toekomstplannen van de CRW, wat uiteindelijk zal leiden tot een meerjarenplan voor de komende vier jaar (zie pagina 3 van deze nieuwsbrief). In de middag maakten de deelnemers een vaartocht over de Waddenzee – die benut werd om meer te horen over de rollen en taken van de varende eenheden van Rijkswaterstaat – en kregen zij een rondleiding door de haven van Harlingen.

Bestuurlijke bijeenkomst op 10 oktober.

Wim Kleinhuis bedankt André Kuipers.

Directeur Kustwacht Ronald Blok.

Sophia Dingenouts van Rijkswaterstaat.

Scheidend BWO-voorzitter Marijke van Beek.

Rondvaart door de haven van Harlingen.

Varia

Overleggen BWO en TWO

Ook in 2019 staan overlegmomenten gepland voor het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) en het Tactisch Waddenzee Overleg (TWO). Het BWO komt bijeen op 4 april en 13 november 2019. De overleggen van het TWO staan voorsnog gepland op 29 januari, 28 februari, 13 juni en 9 oktober.

Havenmeesteroverleg

In 2019 staan ook weer twee overleggen voor havenmeesters gepland, op 9 april en op 5 november. Informatie over locaties volgt.

Wadloepoefening

De jaarlijkse wadloepoefening vindt op zaterdag 13 april plaats ten zuiden van Ameland.

Opleidingsdag meldkamermedewerkers

De eerste opleidingsdag voor meldkamermedewerkers vindt plaats op 11 april, een tweede is gepland op 17 oktober 2019. In beide gevallen geldt dat de locaties nog worden vastgesteld en daarover later wordt gecommuniceerd.